

ЮНАК

Пластовий журнал

Yunak

Христос вчить любити ближнього, як себе самого.
Пластуни виявляють, що любов на практиці —
це діло. Вони віддають свій час або зусилля або
допомогти людині, тварині або довкіллю.
Вони хочуть допомогти, і не сподіваються за
це грошей, ні похвал. Добре діло впливає з
собою на творення добра іншому.

1/2005

Yunak

1(369) 2005

ISBN 0044-1384

magazine in Ukrainian for youth age 11-18
published jointly by:

Plast, Ukrainian Youth Association of Canada
Plast, Ukrainian Scouting Organization-USA

5 issues per year

Price: \$5.00 (US)/issue

Subscription: \$25 (US)/5 issues

(includes 4 issues Yunak, 1 issue Supplement)

Editor: Oksana Zakydalsky

Юнак

журнал Пластового юнацтва

Ціна: \$5.00

Редактор

пл. сен. Оксана Закидальська

Мистецьке оформлення і макет

пл. сен. Оксана Закидальська

Адреса редакції і адміністрації

Plast Publishing / Yunak

2199 Bloor Street West

Toronto, ON M6S 1N2

CANADA

Fax: (416) 763-0185

e-mail: plast@pathcom.com

Адреса в ЗСА

Plast Publishing USA-Canada

144 Second Ave.

New York, NY 10003-8305

USA

Fax: (212) 533-8991

e-mail: kps@plastusa.org

На обкладинці

пл. роз. Сабріна Яремко

100-ий кур. ім. Ростислава Ільницького

станція Буенос Айрес

Аргентина

Виготовлено на системі

PC 1.2 GHz/QuarkXpress 4.1,

Adobe Photoshop 6.0, Adobe Illustrator 9.0,

Adobe Streamline 4.0

Видруковано заходами

The Basilian Press,

Toronto, Ontario, Canada

ЗМІСТ

Від редакції

1

УКРАЇНА: Вибори і спостеригачі

2

УКРАЇНА: На Майдані

3-6

УКРАЇНА: Віктор Ющенко

7

АВСТРАЛІЯ: Ювілейний табір

8-10

АРГЕНТИНА: Табір в Андах Патагонії

11

АРГЕНТИНА: Таборіві заняття

12-13

АРГЕНТИНА: Про таборовиків і булаву

14-15

АРГЕНТИНА: Старші пластуни на верх

16-17

ЕКОЛОГІЯ: Про Кіото

18-19

ТРАДИЦІЇ: Про коси колись і тепер

20-21

ТУТ і ТАМ: Чикаго

22

ТУТ і ТАМ: Оттава

22

ТУТ і ТАМ: Торонто

23

ТУТ і ТАМ: Вінніпер

23

Дорогі читачі Юнака!

Нема сумніву, що в місяцях листопад-грудень-січень центром уваги в Пласті, як і в цілій Україні і в українських громадах по світі, була Помаранчева Революція. В деяких моментах цих подій, увага світу була звернена на Київ і перші сторінки преси по цілому світу були забарвлені помаранчевою краскою Майдану Незалежності. Це для нас, хто живе поза Україною, було щось нового — звичайно статті про Україну поміщені на задніх сторінках наших видань, якщо взагалі. Ми всі горді того, що пластуни так масово включилися в події революції і віримо, що далі будуть грати важну роль в розвитку відновленої держави і українських громад по світі.

В цьому числі *Юнака* поміщуємо спогад пластунки зі Львова, яка була на Майдані і одного пластуна з Канади, який їздив як спостерігач. Це тільки два приклади — в дійсності, таких статей могло б бути сотки.

Місяці грудень-січень це не тільки дні морозу і холоду — в країнах південної кулі це дні літніх таборів. Коли аргентинські пластуни оголосили запрошення до всіх

пластунів в світі приїхати до них на табори, я рішила скористати з нагоди і так опинилася в Андах Патагонії. В цьому числі знайдете сім сторінок про пластування в Аргентині — матеріали підготовлені спільно із аргентинськими пластунами. Також про свої літні табори написали з Австралії (пригадалося мені моє перше Різдво в літі, у Вікторії, Австралії, майже 20 років тому, коли в Австралії почалися святкування 75-ліття Пласту).

Цікаво, на скільки юнацькі гуртки використовують *Юнака* на своїх сходинах — приносять число, разом читають а зокрема звертають увагу на такі пригадки, які появляються в журналі там де поміщено щось, що можна зробити на сходинах. Дайте про себе знати!

Скоб!

пл. сен. Оксана Закидальська
редактор

ПЛАСТУНИ ВСІХ КРАЇВ ЄДНАЮТЬСЯ В ПІДТРИМЦІ ПОМАРАНЧЕВОЇ РЕВОЛЮЦІЇ

Юнаки гуртка *Крокодил* на демонстрації в Чикаго

Канадські пластуни-спостерігачі в Києві в грудні

ВИБОРИ

що довели до

ПОМАРАНЦЕВОЇ РЕВОЛЮЦІЇ

- 31-10-04** ● Перша тура виборів, 23 кандидати. Жаден кандидат не одержує понад 50%, найбільше голосів дістають Віктор Ющенко і Віктор Янукович. Є скарги, що Центральна Виборча Комісія (ЦВК) маніпулює вибори.
- 21-11-04** ● Друга тура виборів, починаються закиди про широке шахрайство. ЦВК проголошує Януковича президентом — 49.46% до 46.61% Ющенко. Президент Росії Путін вітає Януковича з перемогою.
- 22-11-04** ● У Києві і по Україні починаються масові протести. В Києві 1 мільйон людей на вулиці.
- 24-11-04** ● Страйк в Києво-Могилянській Академії і інших університетах.
- 25,26,27-12-04** ● Канада, США і більшість Європи заявляють, що не можуть признати результати виборів. Президент Кваснєвський із Польщі і президент Адамкус з Литви приїжджають переводити переговори між Януковичом і Ющенко.
- 27-11-04** ● Верховна Рада скидає Януковича із посту прем'єр міністра але він не погоджується і не резигнує.
- 03-12-04** ● Верховний суд, після розгляду 10,000 скарг про фальсифікації подані Ющенко, не приймає декларації ЦВК про перемогу Януковича і наказує, що 26-12-04 буде повторне голосування. Верховна Рада голосує за брак довір'я до ЦВК.
- 08-12-04** ● Верховна Рада голосує за нові правила на повторний тур та деякі зміни до Конституції і скидає голову ЦВК Ківалова. Назначений новий голова ЦВК - Давидович
- 11-12-04** ● *Rudolfinerhaus Clinic* в Австрії заявляє що Ющенко був отруєний діоксином.
- 26-12-04** ● Повторне голосування – 12, 542 міжнародних спостерігачів, майже 1,000 з Канади є на виборах і заявляють, що вибори були чисті.
- 04-01-05** ● ЦВК відкидає скарги Януковича, що були порушення на виборах. Він подає їх до Верховного суду.
- 06-01-05** ● Янукович резигнує із посту прем'єр міністра.
- 10-01-05** ● ЦВК проголошує офіційні результати: Ющенко — 51.99%, Янукович — 44.20%.
- 20-01-05** ● Верховний суд відкидає скарги Януковича.
- 23-01-05** ● Віктор Ющенко приймає присягу Президента.

Підготував: ст. пл. Орест Закидальський

СПОСТЕРІГАЧІ

В Україну на вибори спостерігачів спонсорували міжнародні організації, уряди, як також українські громадські організації. Тарас Гетьманчук, юнацький виховник в Торонті, їздив як спостерігач з групою Комітету Українців Канади (КУК). Ось його враження:

Я не знав багато про виборчий процес в Україні — знав тільки, що були два кандидати, оба називалися Віктор і що одного підтримувала діаспора, а другий був під впливом Кучмівського режиму. Але коли вийшли інформації, що друга тура виборів була фальсифікована і люди почали домагатися, в Україні і в Канаді, щоб було переголосування, я зрозумів, що ми, молоді українські канадці, мусіли в це включитися — не конечно піддержати кампанію Віктора Ющенка, але допомогти запевнити, щоб дійсна воля народу України знайшла свій вислів.

Я брав участь в демонстраціях, які організував Український студентський клуб Торонтоного університету і вирінуло питання — чи їхати в Україну? Я був нерішеним. Але що робить добрий син коли йому потрібно поради? Я потелефонував до мами, а вона мені сказала, "Тарасе — скільки разів ти будеш мати нагоду бути свідком історичної дії і піддержати демократичний процес?" І так я і мій брат Олесь поїхали як спостерігачі на вибори і ще взяли сестру Наталю.

Ми приїхали до Києва 21-го грудня (голосування мало відбутися 26-го). Вже в Борисполі ми зустріли сотки, якщо не тисячі, таких як ми із цілого світу — людей українського і не-українського походження — які приїхали на вибори. Того вечора я запровадив Олесь і Наталю до помешкання мого пластового товарища де було около 75 наших друзів з Канади і Америки. Всі були там, щоб піддержати демократію в Україні.

...Олесь і мене призначили до Дніпропетровська (де родилася одна наша баба). З нами також поїхала Наталя. Провідник нашої групи була Мотрія Онищук-Морозов, пластунка з Торонта, яка тепер живе в Києві. Я знав про провідницькі здібності Мотрі і це мені дало самопевності, але всеж таки, я переживав — що очікувати в день виборів?...

(продовження на сторінці 6)

ст. пл. Наталя Федорович зі Львова, виховниця, бувша зв'язкова і викладач релігієзнавства в педколеджі Львівського університету, написала, спеціально для Юнака, про свої переживання і пригоди на Майдані Незалежності в час Помаранчевої революції.

НА МАЙДАНИ

Вирішила їхати до Києва! Але чим їхати? Було відомо, що ні залізниця, ні автобусні станції в Західній Україні квитків до Києва не продають. В понеділок, 22 листопада, на мітингу у Львові повідомили про порядок і місця збору для бажаючих їхати до Києва. Біля будинку звідки мали їхати автобуси, зібралось досить багато людей. Вітер розносив густий мокрий сніг, який не переставав падати. Але виглядало, що така погода не лякала людей, бо охочих їхати до столиці України ставало щораз більше: молодих і старших, таких, що прийшли товариством чи поодиноким.

За якийсь час мені пощастило — я зустріла своїх студентів, членів молодіжної організації "Пора", і вони переконали мене їхати разом з ними в мікроавтобусі який мав 12 місць для сидіння. А нас поїхало 22 особи!

Як тільки ми залишили позаду Львівську область, наш мікроавтобус не витримав — диск заднього колеса тріс. Цього вечора і ночі до Києва їхали безперервні потоки автобусів і машин. І біля нас відразу почали зупинятися незнайомі нам люди і пропонувати допомогу. Це був черговий вияв нашої солідарності. Ми не одні, нас багато і ми ідемо до Києва, щоб захистити наше право чесного вільного вибору.

До столиці ми приїхали перед 7 годиною ранку і вже на Майдані Незалежності дізналися, що о 10 год. біля Верховної Ради розпочинається мітинг. Всі очікували виступу наших лідерів Віктора Ющенка і Юлії Тимошенко. На Хрещатику вже стояло Наметове Містечко, яке з усіх сторін охороняли від провокацій його жителі — різного віку люди, які приїхали з усіх куточків України і розмовляли і українською, і російською мовами.

До вівторка вечора 22 листопада, мій товариш Ярослав Федорук поставив наш намет в Містечку. Цей намет став нашою хатою, а київська квартира Ярослава для нас місцем перепочинку. З середи я мала свою ділянку праці в Містечку — відповідала

за видачу речей зі складу. Мені дуже допомагали мої студенти — Надя Лопатинська, Оксана Біляк, Таня Васько, Василина Кулявець і Андрій Чугунов. Майже круглодобово, ми роздавали жителям Містечка теплі речі: рукавиці, шапки, шкарпетки, штани, взуття, — все, що нам приносили окремі люди, представники підприємств та бізнесмени. Протягом першого тижня дуже часто падав сніг, який топився вдень і взуття швидко мокріло, а на ніч робився мороз, була висока волога і витримати фізично це було дуже не просто.

І тут треба сказати сердечне спасибі киянам: вдень вони працювали а після 5 години виходили на акції протесту і постійно підтримували як тільки могли Наметове Містечко та усіх, хто приїхав з інших міст: приносили на Майдан їжу, ліки і теплі речі, пропонували прийти до них помитися, брали людей до себе додому на ніч.

ПОРА

Всі фотографії з Майдану, хіба що інші зазначені, роботи Олександра Новицького.

НА МАЙДАНИ

Дуже підтримувала нас музика Славка Вакарчука і Оксани Білозір, Олега Скрипки, Олександра Пономарьова, Марічки Бурмаки, Тараса Петриненка і Руслани, а також нового гурту *Гринджоли*, пісні Віктора Морозова і Тараса Чубая, гурту *Мандри* — всі створювали відповідний настрій і підтримували наш дух: “Не спи, моя рідна земля, прокинись

моя Україно...”, “Тінь поміж сірих стін, поміж кислих мін”, “Як ти досі жив? Встаньмо для добра, Бог хоче перемін, встаньмо із колін...”, “Ми чесні люди, подолаєм всіх і нехай запанує радість і сміх...”, “Вставай, ти можеш, можеш усе, влада брехнею нас не візьме...”, “Буде нам з тобою що згадати, після довгих збавлених ночей...”.

Пам'ятаю, як котроїсь ночі ми, підбадьорюючи себе, говорили про нашу минувшину, про те, як наші предки роками воювали проти озброєних до зубів ворогів, як наших дідів вивозили в Сибір і мордували в концетраційних таборах. Ми були в значно кращій ситуації: В нашому Містечку була каретка швидкої допомоги і був медичний намет де можна було взяти ліки.

В неділю зранку сестри Василянки, разом з сестрами і братами Редemptористами, zorganizували молитву для жителів Містечка.

Ночі були важкі. Найскладніша була з неділі 28 на понеділок 29 листопада. В неділю ввечері на мітингу Юля Тимошенко звернулася з проханням до усіх хто в Києві вийти цієї ночі на вулиці до будинків Кабінету Міністрів, Адміністрації Президента, Верховної Ради, бо з достовірних джерел опозиція дістала інформацію про те, що влада готує цієї ночі придушення акцій протесту. Люди були вже дуже стомлені, а сніг падав і падав. І мороз, виглядало, не збирався відпустити.

Ми пішли до Адміністрації. По дорозі ми зустрічали друзів і знайомих, а протягом цих днів перебування в Києві стрічалися з тими, кого не бачили роками. Це було щось фантастичне — сотні тисяч людей з усіх куточків України, українці з інших країн, іноземці здавалися такими близькими і рідними. Усі ми творили щось величне, єдине, а поза тим, кожен чувся вартісним, конче необхідним, кожен чувся особистістю.

Ця ніч була якось особливо важка: мороз проймав нас крізь і в якийсь момент я відчула, що засинаю на ходу.

Близько 3 год. ночі я запропонувала піти випити гарячого чаю. Навпроти нашого Наметового Містечка на Хрещатику в одній з Київських установ нам відпустили кімнату, де можна було

прийти, зігрітися, випити гарячого чаю і з'їсти канапку. Поява сестер і братів викликала в присутніх певне поживлення, і коли ми почали молитву перед їдженням, до нас приєдналися ті, що сіли поряд. До нас підішли хлопці з охорони Наметового Містечка. Вони склали графік нічної варті й розмовляли з нами.

Раптом до них підійшли дівчата, які готували для всіх чай, і попросили допомоги: до них чіплялися двоє молодиків. В наступний момент ці молодики почали викрикувати лайливі слова на адресу Віктора Ющенка і Юлі Тимошенко. Це була провокація. Охоронці вели себе дуже спокійно. Але незнати,

що було зробити з незнайомцями: вони провокували застосувати фізичну силу. І тут сестра Адріана каже: "Треба, щоб дівчата почали навколо них танцювати." Вони почули це і розлючені вийшли з приміщення. Ми раділи — це була маленька, але дуже важлива перемога.

Цієї ночі ми мали ще одну пригоду. Кілька хвилин після 7 години ранку до Адміністрації Президента під'їхало кілька автобусів і з одного них вийшли члени загону спеціального призначення. Перед ними в кілька рядів стояли машини київських таксистів, які свідомо ще з вечора поставили свої авто поперек усіх вулиць, що вели до Адміністрації Президента. Цей крок був серйозною підтримкою.

Знаємо також, що принаймні одна з київських приватних компаній безкоштовно перевозила під час Помаранчевої революції учасників акцій спротиву.

За автами таксистів в кілька рядів стояли чоловіки, тримаючись попід руки. Ми підбігли до них, почали співати та розмахувати прапорами. Через кілька хвилин загін спеціального призначення сів до свого автобуса і разом з іншими автобусами поїхали геть. Ми полегшено зітхнули.

Так

НА МАЙДАНИ

Вулицями Києва постійно роз'їжджали автомобілі, з яких виглядали люди, розмахуючи синьо-жовтими і помаранчевими прапорами. Людей було так багато, що коли починався мітинг, не можна було додзвонитися на мобільний телефон до іншої особи, бо мережа була перевантажена.

Котрогось дня ми дістали інформацію, що навіть злодії оголосили страйк. І, справді, ніхто за ці дні не сказав, що йому щось вкрали.

В парку зі снігу прихильники Ющенка виліпили фігури різних українських політиків та назви міст і сіл України, з яких вони приїхали. Це були справжні витвори мистецтва. В кількох місцях біля вогню грілися люди.

В парку навпроти приміщення Кабінету Міністрів на барабанах з металевих бочок черговий день "вигравала оркестра". Металеві бочки дісталися в спадщину від прихильників Януковича, які зібрали свої намети після двох чи трьох днів свого перебування тут...

Містом вже їздив громадський транспорт і люди поспішали на роботу. Починався новий день. Що принесе він нам сьогодні? Ми відчували, що тепер це залежатиме від нашої позиції, від участі кожного з нас.

Сердечне спасибі пластунам з цілого світу за організовану поміч і безпосереднє перебування в Україні під час виборів в якості спостерігачів і консультантів, за те, що заставили уряди своїх країн офіційно відреагувати на події в Україні і в такий спосіб не допустити придушення демократії в нашій Батьківщині.

СПОСТЕРІГАЧІ (продовження із сторінки 2)

Ніч перед днем виборів, ми взагалі не спали. До 2 ранку розглядали наші маршрути а вже в 4.30 рано встали, щоб бути на першому пункті в 7 год. Наша робота була перевірити на виборчих місцях чи є правильні пакки до голосування, чи вони правильно заліплені і порожні, чи були доставлені списки виборців і т.д. Решта дня, ми об'їздили нашу призначену дільницю, відвідуючи пункти або реагуючи на телефонні дзвінки. Хоч було кілька малих сутечок з поліцією чи членами виборчого комітету відносно нашої присутності, загалом люди нам сприяли і просто хотіли добре виконати свої завдання.

При кінці дня, ми були при підчисленню бюлетенів, що закінчилося аж в 1:30 ранком. Після підчислення голосів голова місцевого комітету мав їх доставити до будинку територіального комітету. Будинок був переповнений людьми, які чекали зголосити свої підчислення. Було

видно напруження і сподівання на лицьох людей. Забрало аж до 3 год. пополуночі 27-го щоб всі оголошення були переведені як слід. Минуло 36 годин без сну і коли вибори закінчилися, я пережив емоційний спад але відчувалося, що Ющенко переміг.

Ми повернулися із своєї округи до Дніпропетровська і довідалися, що вибори пройшли майже без шахрайства і фальсифікацій. Всі 40 членів нашої групи зішлись на вечерю і поділилися враженнями. В Києві нас привітав канадський посол Робінсон, який передав привіт від нашого прем'єр міністра.

Ми — майже 1,000 канадців, за менше як за два тижні, навчилися про український виборчий процес, поїхали до країни, яка нам фактично була незнайома, допомогли підтримати демократичний процес в виборах України. Я дуже гордий того, що відіграв свою маленьку роль і поміг Україні в історичний момент коли люди таки зробили свій вільний вибір на новий початок.

ст. пл. Тарас Гетьманчук, Вовкулака

Олесь і Тарас Гетьманчуки

Що ти знаєш про

Віктора Ющенка

Віктор Ющенко — любитель народного мистецтва

- Малює картини і займається скульптурою
- Колекціонує предмети народного побуту, українського національного костюму і етнографічні раритети
- Захоплюється бджільництвом і гончарством
- Реставрує предмети Трипільської культури
- Сказав: "мої батьки завжди поважали і берегли традиції і таке шанобливе наставлення маю і я"

Віктор Ющенко — професійний банкір і політик

- Родився 23-го лютого 1954 року, в селі Хоружівці, Сумської області
- Студіював у Тернопільському фінансово-економічному інституті, за спеціальністю бухгалтерський облік
- Працював бухгалтером в селі Ярове, Косівського району, в Карпатах
- В роках 1975-1976 служив в армії
- Від 1976 р. працював в банку в Сумській області
- В липні 1985 р. переїхав до Києва на працю в Державному банку
- В 1989 році став заступником голови правління банку, який в 1990 році названо Банк Україна
- 26 січня 1993 став головою Національного банку України. За час його головування, уведено українські гроші — гривню
- В грудні 1999 р. президент Кучма назначив його прем'єр міністром України
- Створив свій уряд, політика якого ставила економію України на ринкову дорогу
- Уряд Ющенка уstabілізував інфляцію, сплатив борги, провів аграрну реформу, увів закони відносно ринку енергії
- Активність і популярність Віктора Ющенка не сподобалася політичним силам, які користали із нестабільності в економіці та суспільстві і 26 квітня 2001 р. Верховна Рада скинула його із посту прем'єр міністра
- 15 липня 2001 оголосив створення виборчого блоку *Наша Україна*
- На виборах 2002 р. став народним депутатом у Верховній Раді і головою фракції *Наша Україна*
- Успішний кандидат на Президента у виборах в листопаді/грудні 2004 р.

Віктор Ющенко — почесний пластун

- Під час 14 Зборів КУПО тоді прем'єр міністру було надано титул Почесного члена Пласту. Надання цього титулу голові уряду України звідчило про щире визнання пластунами його внеску у розбудову Української Держави, відданість українській справі, життя і діяльність за ідеалами Правди, Добра і Краси.
- 11 листопада 2000 року Віктору Ющенку вручено золоту леліку, грамоту про почесне членство і пластовий капелюх.

Віктор Ющенко — Президент України

- Статус Президента України визначено в Конституції України
- Президент є гарантом Конституції, яка покладає на нього обов'язок припиняти будь які дії державних органів — законодавчих, виконавчих чи судових — які порушують Конституцію
- Президент є гарантом суверенітету і територіальної незалежності України
- Президент призначає та звільняє членів уряду
- Президент, як Голова держави, виступає від її імені, представляє Україну у міжнародних відносинах і керує зовнішньою діяльністю держави
- Президент є Головнокомандуючим Збройних Сил України і рішає щодо застосування Збройних Сил для оборони держави від ворога.

На відзначення 80-ліття Уладу Пластунів Новаків (УПН) цього літа на пластовій оселі *Сокіл*, Вікторія, Австралія, відбувся ювілейний пластовий табір "Новий Остодір". Це був крайовий табір УПН та УПЮ. Недалеко деякі батьки таборували на "Татівці." Я був на юнацькому таборі, на якому була дуже цікава і різноманітна програма. Табір почався 26-го грудня 2004 р. Перед тим, заки дозволили нам піти до нашого підтабору, було проведено конфіскацію контрабандних речей (тобто харчів).

Ми таборували у великих шатрах, у яких вміщалося 5-10 осіб. Разом юнаків і юначок було 40. Після основного розтаборування відбулося офіційне відкриття табору. Після вечері ми пішли на коротку прогульку на верх гори і назад до ферми Рона. Це стара ферма, яка знаходиться з другого боку дороги, на якій є наша площа "Сокіл". Навколо нашої оселі є державний заповідник. На шляху, по якому ми йшли, були чисельні нестрижені кущі, і прогулянка була не дуже приємною для тих, що не були в довгих штанах...

Фотографії: Юнацький вогник, (26-го грудня), Шаламалаха — табір юначок, (30-го грудня), Шер — табір юнаків, (2-го січня).

Того вечора ми мали перший вогник. Ми назби-
рали хмизу і дров, склали в купу і розпалили
вогнь. Навколо вогню ми мали дискусію про
табір та співали пісні. На цьому вогнику деякі
юнаки й юначки склали Пластову Присягу і здо-
були ступінь учасника. Тієї ночі нічну стійку мали,
на їхнє велике розчарування, лише дівчата.

Наступного дня ми встали в сьомій годині (так,
як і протягом всього табору, крім 1-го січня після
Новорічної дискотеки). Засаднича програма дня
була: вставання, прорух, миття і вдягнення
одностроїв, молитва, сніданок, розтаборування,
заняття/гутірки по гуртках, обід, продовження
занять, вечір, вогник/ватра, нічна тиша, стійка.

Під час табору ми брали участь у двох лисичих бігах (орієнтуванні) крутом площі. Але ці змаги не були зовсім такими, як ті, до яких ми привикли тому, що в першому змагу, навмисне не дали всіх точок, які були на карті, а в другому, були додаткові точки, які не були на карті, хоч були маленькі "поради", як можна було знайти заховані маркери.

Під час кількох ватер ми ставили скечі і грали до них відповідну музику. На ватрах і вогниках ми співали пісні та часом дискутували на різні теми...

У четвер відбулася одноденна прогулянка організована старшим юнацтвом. Мандрівка була успішною, хоч ми не зовсім пішли туди, куди хотіли. У тій околиці вже не існують деякі стежки, які колись там були і ми musili йти прямо лісом... Але це було цікаво! Ті що організували мандрівку, здобули більше досвіду як це робити.

Наше перше заняття було на тему Євробачення/Етнобачення, одна з тем нашого табору. Ми дізналися, що в нашому таборі в суботу відбудеться концерт Євробачення 2005, на якому буде виступати кожен гурток. До поданої пісні, ми мали зробити або знайти костюми і підготувати танець. Пропоновані пісні були піснями групи *Made in Ukraine*, яка співає українські народні пісні в сучасному стилі, тобто техно, Євросміття. Ця музика перфектно підходила до теми Євробачення але, замість різних країн Європи, наші гуртки репрезентували історико-етнографічні регіони України, а саме: Гуцульщину, Закарпаття, Полісся і Центральну Україну.

Щоб підготувитися до конкурсу, протягом кількох днів ми мали ротацію занять таких як: вироби зі шкіри, малювання традиційних wzoriv, кроки танців та музика різних регіонів. Ціла субота була присвячена Євробаченню — в той день ми підготовляли наші точки від початку до кінця. Увечері ми мали концерт: окрім точок юнацтва, були також новацькі та батьківські виступи. Взагалі вечір був дуже цікавим і... смішним.

Уп'ятницю, 31-го грудня 2004 р., після підготовки на Показовий день, ми поїхали на пляж поплавати й відпочати. У той день було приблизно 35° C! Увечері відбувалася Новорічна дискотека. Ми танцювали аж до ранку (ну, насправді musili піти спати недовго після 1-ої години), і всім сподобалася вечірка.

Там на пляжі... у Фергейвен, 31-го грудня.

Ватра Показового дня, 2-го січня.
Симон Когут і Галина Даниляк на
виступі Євробачення, 1-го січня.

Чому ювілейний табір називався Новий Остодір?

Новацькі табори в Україні відбувалися на оселі *Остодір* в Карпатах. Місце на табір Пластові подарував митрополит Андрей Шептицький.

На фото: Новачки при кінці табору. Мозаїка дельйки на "Татівці".

Неділя була Показовим днем табору. Після Служби Божої ми з'їли обід, і тоді була офіційна дефіляда і показова частина дня. Перед вечерею, деякі юнаки мали нагоду провести інтерв'ю з сеніорами про їхнє новацтво.

По вечері ми пішли на цікаву ватру, після якої, юнаки й юначки лишилися біля вогню і говорили про табір, який всім дуже сподобався... Було сумно, що табір вже кінчається.

В понеділок зранку відбулося закриття табору. Ті, що не муіли так далеко їхати додому прибрали і почистили площу, а інші відразу поїхали. З цього табору на довгий час залишаться спогади про цікаву програму, нових друзів та добрий відпочинок. *пл. розв. Андрій Радіон*

Кілька додатків до статті Андрія від подруги Галі Ліщинської:

- На таборі було около 250 пластунів і приятелів Пласту із різних міст Австралії — Аделаїди, Мельборну, Джілонг, Канбери, Сиднею та Брісбену.
- На новацькому таборі були сестрички з поза-океану: Адріяна Агрес з Аргентини і Роксоляна Мармаш з Канади.
- На Показовий день таборовики поставили монтаж з історії новацтва, в якому відтворили відому фотографію митрополита Андрея Шептицького з пластовими дітьми зняту на *Остодорі*.
- Інтерв'ю, які переводили юнаки зі сеніорами, були записані на відео і залишаться живою історією Пласту Австралії.

Таборова фотографія

Цьогорічний літний табір в Аргентині відбувся від 25-го грудня до 8-го січня в горах Андах в Патагонії, на границі Аргентини і Чилі. З Буенос Айрес подорож автобусом тривала 20 годин. Місце самих таборів (юнацького і старшопластунського) було в національному парку Ланін, центр якого є гора-вулкан Ланін (тут на фото). Юнацька програма включала прогульки в парку і на вулкан, хоч здобули верх тільки старші пластуни. На наступних сторінках знайдете описи програми і фото із табору.

1

АРГЕНТИНА мандрівні табори в Андах Патагонії 2004-2005

2

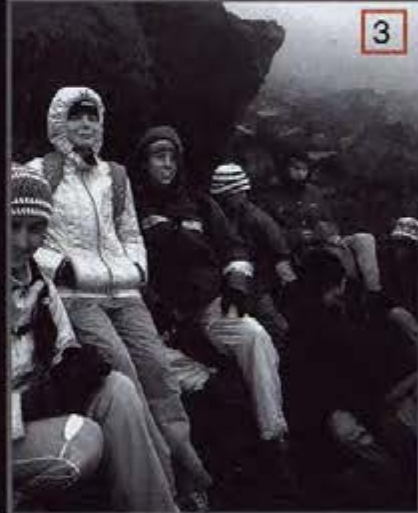

ФОТО:

1. Вимарш юнацького табору на гору Ланін.
2. На горі — ґрунт це чорні камені вулкана і смуги снігу, який ніколи не топиться.
3. Відпочинок на стежці — в холоді і мряці.
4. Табір готовий вирушати на прогульку. Погода — мокра і зимна.
5. В національному парку. Озера створили 18.000 років тому, льодовики.

(Фото з Аргентини робили: Тамара Заборна, Андрій Липинський, Стефан Липинський, О.Закидальська).

3

4

5

Деякі особливості таборування в Аргентині

АСАДО М'ясопродукція — важна частина Аргентинської економіки — і важний складник таборового меню, якщо можна придбати свіже м'ясо.

Асадо — м'ясо-гріл — традиційно готують на відкритому вогні. Треба збудувати ватру, палити багато дров, а жар з дров давати під м'ясо, яке треба

дати на рушту. На таборі було різне м'ясо — котлети, шницлі і ковбаски, а наші сусіди-аргентинці пекли цілий бочок.

МАТА (повна назва *єрба мата*) напитек подібний до чаю. Засушене листя із куща *єрба* поливають гарячою водою. Замість горнятка, вживають тикву (*gourd*), яка може бути вирізблена або посріблена. Листя мати набирає води і випоняє тикву. Мату п'ється через срібну соломку із ситком. До тикви можна постійно доливати гарячої води — тому часто люди ходять із термосами.

НОВИЙ РІК (1-го січня) справляють пластуни на таборі. Одна традиція забави на Новий Рік — конкурс капелюхів, які юнацтво має створити із матеріалів на таборі.

СІЄСТА — традиційний відпочинок в половині дня. На таборі, після обіду замість "відпочинку і дозвілля" був тільки одногодинний відпочинок. Всі таборовики мусіли йти до своїх шатер і спати, не вільно було говорити. (На фото: сієста під час прогульки).

ВИБОРИ в Україні відбулися в час табору. Сеніор Роман Селянський приїхав з Буенос Айрес 4-го січня і привіз статті з преси про вислід виборів. А Оля Ковтун була за Ющенка.

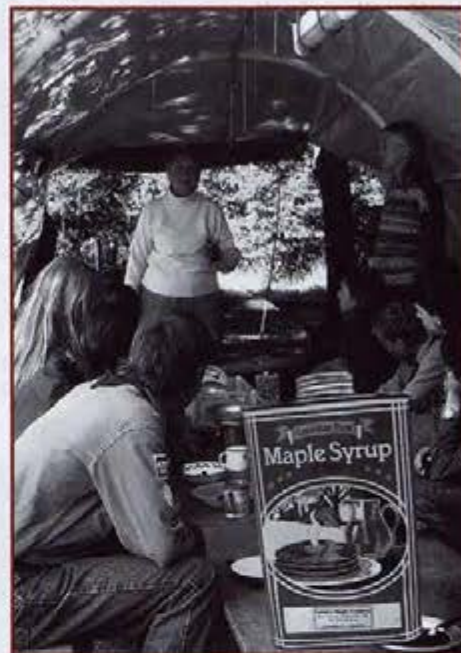
Заняття на таборі в Аргентині

(Від О.З.) Тому, що я особисто була на таборі, була нагода перевести заняття про журнал *Юнак*. На занятті таборовики писали про себе до *Юнака* (див. ст. 14 "Де я хочу бути за 10 років"). Юнаки і юначки обіцяли тримати контакт і більше ознайомити пластунів інших країн про своє пластування.

З подругою Тамарою Заоборною, ми переводили гру "Різдвяна абетка отця Михайла" (*Юнак* 3-2004). Тому, що місце табору було високо в горах, були сильні, холодні вітри і багато занять відбувалися в великому шатрі що інтендант з комендатом збудували з великої целюти і пластикових труб.

Смак Канади в Аргентині! З Канади, я привезла кленовий сироп. Кухонні всмажили "французький хліб" і так ми зробили канадський сніданок. Тому, що в Аргентині нема кленів, для таборовиків це було перше засмакування нашого "меду".

"Борода старого діда" це рослина-лищайник, тримається гілок дерев, живих і сухих.

Вмілість підготовляли (зліва) Оля, Наталя, Сабріна, Мар'яно і Сергій

Нова вмілість: Гірський еколюб (Анди Патагонії)

Дерево Пегуен (*Pehuén*) знаходиться по цілій провінції Неуквен (*Neuquén*) на камянистому, піщовому ґрунті. Вічнозелене, росте до 40 м висоти.

Трустину Колігу може досягти 5 м. висоти. Такий ліс майже неможливо пройти.

Трустину Колігу (*Colihue cane*) цвіте раз на 15-17 років, коли продукує багато зерна, яке є поживою для гризунів. В рік цвіту, населення гризунів росте дуже різько.

Вогнистий куш - (*Firebush*) квіти яскраво червоні

Існує вмілість *Гірський Еколюб* на Скелясті гори і на Карпати. На цьому таборі ми рішили створити подібну вмілість про екологію Андів. До вмілості зголосилися п'ять таборовиків і ми разом списали правила таборування в цій околиці, які є тварини і рослини і уложили вмілість, яка тепер тільки чекає оформлення.

Таборовики про себе — “Де я хочу бути за 10 років”

Члени 100-го куреня ім. Ростислава Ільницького, Буенос Айрес, які були на таборі

пл. пр. Оля Ковтун, 14 років
За 10 років я хочу жити у вільній, незалежній Україні — для мене це найгарніша та найрідніша земля. Хочу отримати вищу освіту з політичних наук та іноземних мов та працювати з Віктором Ющенком.

пл. уч. Іванка Яремко, 14 років
За 10 років я буду вчитися на університеті тут в Аргентині та хочу працювати у великій установі. Буду далі пластувати і бути доброю сестричкою. Хочу мати велику родину.

пл. пр. Наталя Панюк 12 р.
За 10 років я хотіла б жити в Аргентині з моїми батьками та вчитися на лікаря. А також кожного року (або через рік) їздити на Україну, щоб бачити моїх друзів, знайомих та родину.

пл. роз. Іванка Андрусак, 16 р.
За 10 років я думаю мати родину тут в Аргентині. Також хочу працювати у великій установі.

пл. роз. Юлія Ваврик, 17 р.
Я хочу бути бухгалтером — перевіряти фінанси компаній — мати власне підприємство і мати сім'ю.

пл. роз. Сабріна Яремко, 16 р.
За 10 років я хочу вчитися на лікаря і працювати. Я ще хочу мати велику сім'ю в Аргентині та деколи їздити в Україну.

пл. роз. Августин Агрес, 16 р.
Я хочу бути добрим пластуном, мати прекрасне пластове життя та їздити до інших країн, щоб пізнати других пластунів. Я також хочу бути індустріальним інженером.

пл. роз. Мар'яно Яремко, 18 р.
За 10 років я хочу працювати в Америці.

пл. уч. Іван Дмитрів, 17 років
З професійного боку, я хочу стати інженером-електриком. З особистого боку я хочу залишитися *тінейджером* — грати на гітарі, мати дівчину, грати футбол і найважливіше — далі танцювати українські танці.

пл. уч. Ігор Олива, 15 років
За 10 років я хочу бути на Україні, бути будівничим інженером, бути здоровим і жити із своєю родиною.

пл. уч. Іван Лилик, 14 років
За 10 років я хочу бути лікарем, кардіологом або неврологом і мати свою клініку.

пл. пр. Гануся Назарук, 12 р.
За 10 років я хочу жити в Канаді і вчитися біології.

пл. пр. Сергій Назаренко, 12 р.
Я хочу працювати адвокатом, мати сім'ю і хату.

БУЛАВА ПРО ТАБІР І ТАБОРОВИКІВ

Коли ти організував цей табір, яка була твоя ціль? Що ти хотів досягнути?

Андрій: Я мав кілька цілей. Я був цього року зв'язковим куреня, в якому були юнаки і юначки різних ступенів. З 16 членів куреня, 13 поїхали на табір. Моя перша ціль була з'єднати групу і ми цю ціль досягнули. В нас є чотирьох нових членів — вони ще не брали участі в програмі куреня і я хотів, щоб вони на таборі заізналися з кіншими. Подруте, я хотів, щоб юнацтво поліпшило мандрівний аспект пластування. Деякі юнаки перший раз на мандрівному таборі, інші вже 5 років мандрують в горах. Тому ми вибрали це місце — тут можна було робити легші і тяжчі прогульки і, в той сам час, перейти відповідні вмілості: гірський еколюб, альпіністика, мандрівництво. Ця ціль також була здійснена — всі мали нагоду навчитися практично чому потрібно знати деякі речі, щоб успішно мандрувати.

Чи Ти задоволена пластовою поставою юнацтва на таборі?

Настя: Так, я задоволена. Я вже була бунчужною і коменданткою на останніх таборах і бачила як деякі із цих таборовиків виростили і як їхня пластова постава ставала кращою. Для нових юнаків і юначок, які щойно прийшли до куреня, старші є добрим прикладом. Вони мають позитивне наставлення до вимог таборування і охоче ставляться до роботи. Старші добре знають, що мають робити, які до них є вимоги і можуть бути прикладом. Одинокі річ, якою я не задоволена — це вживанням української мови. Деякі, що знають мову, не старалися так як би могли її вживати. В курені є такі, що не знають мови чи її слабо знають. Я б хотіла, щоб ті що знають вчили їх і краще старалися. (До минулого року подружка Настя була зв'язковою а тепер є сестричкою).

Ти організувала новацькі табори — яка різниця у підготовці табору юнацького?

Тамара: Ми стараємося мати юнацькі табори не на пластовій оселі, а в інших частинах Аргентини. Це значить, що інтендант і комендант мусять знайти місце, дістати всі дозволи по парках, і зорганізувати устаткування табору. З цього боку, новацький табір легше підготувати — знаємо, що їдемо на пластову оселю *Ненаситець* і хто її пильнує. Юнацькі табори можна підготувати частинно із самим юнацтвом напр. у підготовці курінного виряду. Ми проводимо новацькі проби на таборі, бо на це є більше часу і діти дістають добру підготовку. На юнацьких таборах не підготовляються до проб. При новацьких таборах, батьки є дуже активні у праці табору — в кухні, або, якщо пластуни, як опікуни. На новацьких таборах, на відвідини, приїжджають батьки, юнацтво і старше пластуництво і їх часто просить допомогти із програмою — перевести теренову гру чи підготувати вогник. На юнацьких таборах рідко приїжджають гості — хіба голова КПРади, друг Селянський цього року.

Така доля головного кухаря-заступника інтенданта, ст. пл. Степана Кибі.

Що було найтяжче у підготовці господарки табору?

Степан: Найтяжче було передумати, яке тут потрібне устаткування, яке буде харчування. Місце табору було досить далеко від міста (2 години їзди) і ми не маємо окремих кухарів. Підготовку харчування треба було вписати в таборову програму поєднати із вимогами мандрівок. У підготовці господарки табору, я мав поміч частинно від батьків, які робили, те що ми попросили, і від деяких старших пластуників, які допомогли у підготовці харчування. Було б краще мати ще двоє осіб до помічі пакувати виряд. Інтендантура була спільна з табором старших пластуників. Багато помічі подав помічник інтенданта Степан Кибя, який недавно перейшов до старшого пластуництва — помагав з підготовкою і провадив кухню в таборі.

ТАБІР СТАРШИХ ПЛАСТУНІВ

Олесь Агрес

Я вже два роки є референтом старшого-пластунства в Аргентині. Моя функція, як комендант старшопластунського табору, була організувати всіх, перевірити, щоб

всі мали виряд на прогулю, щоб знали як його вживати, які небезпеки можна передбачити і підготувати їду, яку треба було брати. Ми трасу знали, бо вже були на цій горі. Це була моя п'ята прогулянка на Ланін але, до тепер, тільки раз здобув верх. Цей раз ми мали дуже добру погоду, на горі бачили краєвиди на всі боки. Мені було приємно бачити, що всі старші пластуни старалися якнайкраще, щоб дійти, що ніхто не думав повертатися. Гарно було бачити як всі на горі цілувалися і веселилися.

Минулого року 15 нас дійшли до місця де був нічліг — а 11 пішли далі, але не дійшли до верху. Наш табір тоді був коротший. Цього року ми мали більше часу на таборі підготуватися, відбутися іншої прогулю. Ми також мали щастя з погодою.

До місця нічлігу дійшли добре, хоч деякі погано почувалися бо тіло було зимне. Вечером почалася буря, але ми добре переспали ніч. Вночі вітер впав і відкривалося небо. Ми вийшли 3:30 рано і було спокійно. На горі було зимно (мінус 15° С) і лежав сніг. Щоб вилізти, потрібно добру комбінацію знання, заправи і погоди. Цього разу все вдалося на 100%.

Анна Агрес

Для мене найліпша хвилинка була коли сонце вийшло рано і ми здобули верх. Для мене, ця прогулянка була унікальною. Яку пораду іншим, які хотіли б здобути Ланін? Це не таке дуже страшне. Треба бути готовим ментально і фізично, але також важне мати добрий виряд.

Андрій Липинський

Найважливіший момент був коли всі здобули верх. Я з цього був дуже радий! Це п'ятий раз що лізу на Ланін, але тільки другий раз, що я здобув верх.

Найважливіше для успіху це погода яка рішає чи йти чи не йти на гору. Погода дуже скоро міняється — коли є хмари і вітер, то дуже скоро може бути буря.

Нас було 12, ми йшли двома групами. Одна група йшла скоріше, а друга поволіше. Минулого року ми йшли всі разом і це виказалось недобре. Яку пораду тим, що хотіли б здобути верх? Треба мати вже кілька гір за собою; потрібно бути приготованим фізично і мати добрий виряд. Ми мали щастя, що не було аж так зимно. Також недобре як дуже гарячо — сонце мучить, палить, пече, робить відблиск і треба пити багато води.

Деякі старші пластуни казали, що їм йти надолину було найважче. Ідеш надолину коли ти вже змучений, воно дуже важко на коліна. Долішня частина гори це великі і малі каміння і порох. Коли йдеш на долину хочеш це зробити якнайскоріше і тратиш увагу і концентрацію. Це небезпечно.

Леся Ткаченко

Я приїхала з Німеччини в Аргентину, щоб потаборувати зі своїми друзями. Мене дуже вразила зміна між літом, яке панувало тут внизу, і екстремальними умовами на верху.

Мене здивувало як можна з прекрасного літа потрапити в зиму.

Ми 8 годин лізли через сніг, попри льодовик на самий верх. Ми встали ранораненько в 3:30 коли ще була ніч і почали лізти вгору. Я трошки займалася альпінізмом в Німеччині але все таки, це була дуже вимагаюча прогулянка.

СТАРШІ ПЛАСТУНИ ЗДОБУВАЮТЬ ГОРУ ЛАНІН

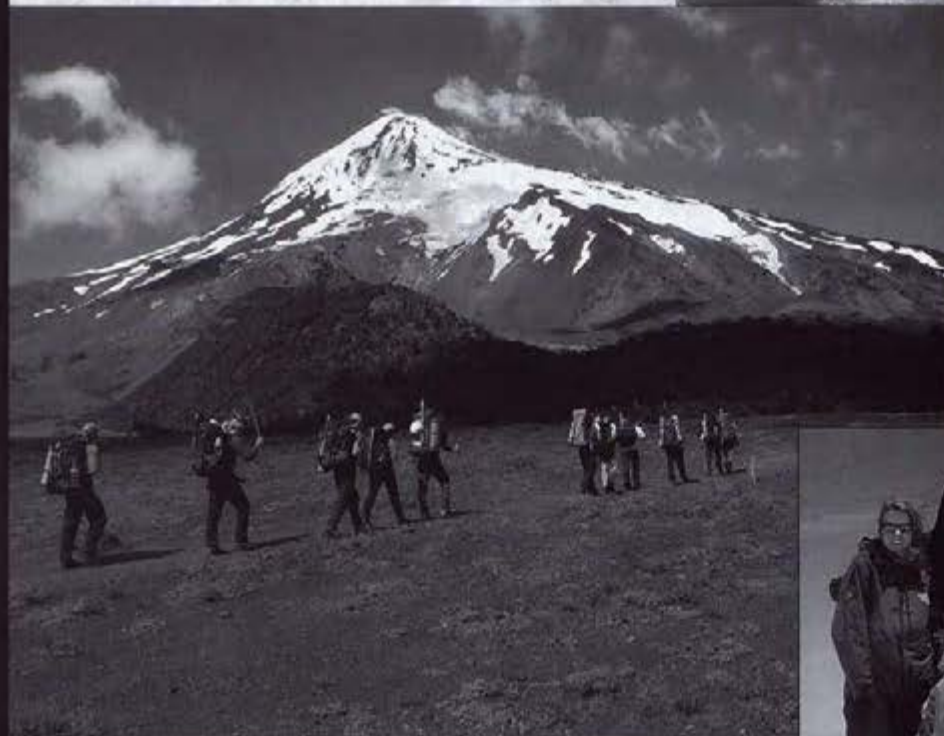

ФОТО: (згори) Вимарш на верх в 3:30 рано.

● Андрій Липинський на верху. ● Підхід до гори Ланін

● Аня Агрес відпочиває. ● Олесь Агрес на верху.

● На верху: Леся Ткаченко, Аня Агрес, Марян Шофовал, Августин Цюлюпа, Нестор Павлишин, Степан Киба, Павло Ваврик, Демян Цюлюпа (Андрій Липинський фотографував).

Коли кожний робить те, що він хоче, може вийти таке, що ніхто того не хотів...

Недавно преса багато писала про Кіото, парникові гази, зігрівання планети, і т.д. Подаємо деякі висвітлення, про що була мова (на ст. 19 короткий словник термінів).

Що це Кіотський протокол?

Кіото — японське місто де, в 1997 році, делегати із 170 країн зібралися, щоб усталити розклад, цілі і механізми для зменшення надмірної продукції газів, які спричиняють глобальне зігрівання т. зв. парниковий ефект (*greenhouse effect*). Делегати домовилися на глобальну ціль: 5.2 % зниження викидів вибраних газів із рівня, який існував в 1990 році.

Після зборів в Кіото відбулися ще три зустрічі, де делегати випрацювали деталі в документі, який називається Кіотський протокол.

Чи глобальне зігрівання те саме, що зміна клімату?

Не зовсім. Зміна клімату включає більше ніж зміни в середній глобальній температурі — напр. зміни руху вітрів (більше гураганів) чи зміни в опадах (більше посух чи сніговій) і т. д. Зміна клімату відбувається на регіональній шкалі радше ніж на глобальній.

Чому міняється клімат?

Сонце нам доставляє енергію у формі сонячного світла. Одна третя цього світла відскакує назад, не ogrivayuchi поверхні планети. Дві треті сонячного світла ogrivayut planetu. Це світло мусить бути випромінюване назад в простір, інакше планети би зхрусла як припечений хліб. Важним є, скільки часу забирає, щоб ця енергія просунулася крізь атмосферу в простір. За скоро — і планета буде заохолодною для тварин. За поволі і буде загарячо, щоб вижило будь-що на землі. Скільки часу потрібно на це випромінювання залежить від концентрації в атмосфері газів, які називаються парникові гази. Якщо рівень парникових газів підвищиться, це так буде якби взяти на себе ще один коц до ліжка.

Що це є парникові гази?

Кіотський протокол відноситься до трьох газів, які сильно підвищилися за останні два століття, а саме: вуглекислий (CO_2), метан і закис азоту. Вони становлять тільки 1% атмосфери (решта це кисень і азот), але без них середня температура на землі була б мінус 19°C . Із них найбільше турбує високий рівень CO_2 тому, що його видає палення дерева, природного газу, оливи на ogrivannya і газоліну. Наприклад, автомобільний бак на 50 л. повний газоліну із своєї вихлопної труби висилає в повітр'я вуглекислого газу три рази своєї ваги.

Люди і тварини випускають вуглекислий газ — чи це значить, що ми маємо перестати дихати?

Ні. Впродовж свого життя люди більше абсорбують вуглеця ніж видають. Мова тут не про продукцію вуглекислого газу в щоденному житті (наприклад диханням). Проблема у додатковому CO_2 який люди почали продукувати недавно — зокрема у паленні викопних палив. Це піднесло нормальний і потрібний парниковий ефект і зрушило зміни клімату.

Згідно із Кіотським протоколом, чи розвиваючі країни також мусять зменшувати свої викиди парникових газів?

Так, вони мусять це зробити, але не в першій фазі Кіото. Розвинуті країни погодилися, що вони перші зменшать викиди тому що їхній вжиток викопних палив спричинив більшість підвищення атмосферичного CO_2 . Про зменшення викидів розвиваючих країн переговори почнуться в 2005 році. Ці переговори будуть включати країни такі як Китай, Індію, Бразилію і Мехіко.

Хто каже країнам, в який спосіб вони мають зменшити свої викиди?

Країни погодилися на певний відсоток зменшення викидів, наприклад, Канада погодилася на 6%, більшість європейських країн погодилися на 8%. Але — які закони чи яке податкування країна буде уводити, щоб досягнути свою ціль кожна країна буде вирішувати для себе.

Чи всі країни підписали Кіотський протокол?

Вже 121 країн погодилися обмежити свої викиди парникових газів в атмосферу. Дві індустріалізовані країни, що не підписали протоколу це ЗСА (США) і Австралія.

Чи країни мусять вже починати зменшувати викиди? Хоч Кіотський протокол вступив в силу

16-го лютого 2005 р. нижчий рівень викидів, на які країни погодилися, має бути досягнений впродовж 5 років, від 2008 р. до 2012 р.

Хто забруднює світ?

Джерело інформації: Climate Analysis Indicators Tool: United Nations (www.cait.wri.org) і Toronto Star (February 17, 2005)

ЮНАК
на
сходити

Німеччина, Польща, Україна і Росія мали нижчий рівень викидів в 2000 ніж в 1990 році. Як це так? В 1990 році, ці країни були частиною комуністичного світу (в Німеччині, тільки східна частина). Вони були сильно індустріалізовані. Від розпаду СРСР в 1991 році, багато важкої індустрії в цих країнах закрито і таким способом, їхні викиди зменшилися.

СЛОВНИК

Киотський протокол	Kyoto protocol
викиди	emission
парниковий	greenhouse
зигрівання	warming
зміна клімату	climate change
кисень	oxygen
азот	nitrogen
вуглекислий	carbon dioxide
метан	methane
закис азоту	nitrous oxide
вихлопна труба	exhaust
вуглець	carbon
викопне паливо	fossil fuel
розвинута країна	developed country
розвиваюча країна	developing country
припущення	assumptions
забруднювати	pollute
забруднювач	polluter
на особу	per capita

ЗАВДАННЯ

Люди якої країни найбільші забруднювачі?

Інформації вгорі показують, що найбільше забруднює наш світ ЗСА (США). Але, чи американці самі найбільші забруднювачі? Тут подано рівень викидів і населення країн — вчисли, скільки викидів на особу в кожній країні і тоді понумеруй їх за рівнем викидів на особу. Люди якої країни найбільші забруднювачі? (Відповідь на ст. 24)

2000 рік	НАСЕЛЕННЯ (мільйони)	ВИКИДИ CO ₂ (міль. тонн)	ВИКИДИ CO ₂ (тонн на особу)	РАНГ'А в світі
ЗСА	284.2	1,599		
Європа	456.3	908		
Росія	146.6	647		
Японія	127.0	338		
Німеччина	82.3	234		
Великобританія	58.7	148		
Канада	30.7	156		
Італія	57.7	126		
Франція	59.3	111		
Україна	49.1	99		
Австралія	19.1	95		
Еспанія	40.7	85		
Польща	38.7	83		

ТРАДИЦІЇ

Про зачіски — колись і сьогодні.

Рисунки Ласі Спольської

За часів Київської Русі дівчата носили **розпущене волосся**, розділене посередині. Коси ж носили і в свято і в будень. Заплітали їх по-різному.

Дрібненько сплетені косички (дрібниці) були поширені серед дівчат Поділля, Київщини і Полтавщини.

На Волині та й на тому ж Поділлі дівчата заплітали **коси учетверо** (батіжок).

У деяких місцевостях Прикарпаття зберігся старовинний звичай продовжувати природне волосся **штучними косами** з червоної бавовняної волічки.

На Гуцульщині дівчата вплітали в косу **нитку** (шварку) на яку нанизували **гудзики**. Для закріплення коси на голові її густо сплітали червоною вовною (попліткою). Зачіску оздоблювали живими квітами — закосичували.

На Покутті дівчата розділяли волосся на тім'ї на дві половини і заплітали над вухами коси (китки), які укладали на зразок вінка.

Для дівчат Лівобережжя у святкові дні було типовим заплітання волосся в **одну косу**, яка вільно звисала за спину, а в будень — у дві, що закладалися **вінком**.

На Правобережжі і в свято і в будень дівчата заплітали волосся здебільшого у дві коси, які в свято вільно спадали на спину, а в будень закріплювалися **навколо голови**.

Полтавчанки ще інколи заплітали волосся в одну велику і **кілька маленьких кіс**.

Звичай прикрашати голову **квітами** (квітчатися) був дуже поширений. Заплітаючи волосся у дві коси, дівчата обвивали їх навколо голови та закріплювали за ними квіти, що створювало враження одягнутого на голові вінка.

З волоссям завжди пов'язувалося чимало **вірувань**. Перше зрізане волоссячко дитини ховали щоб птах його не взяв на гніздо бо через те у дитини болітиме голова.

Використано: Г.Г.Стельмащук, *Традиційні головні убори українців* (Київ, 1993)

ГРА НА СХОДИНИ:

Знайди в тексті вгорі наступні слова і напиши, що вони описують:

дрібниці
батіжок
шварка
поплітка
китки
квітчатися

ЮНАК
на
сходинах

I. Як плести косу "навиворіт" - волосся котре вплітаєш, все йде під спід середньої смуги.

а. Збери жменю волосся і розділи на 3 частини.

б. (3) дай під (2) а (2) потягни до права.

в. (1) підсунь під нову середню (3), (2) потягни направо.

г. Збери смугу волосся з правого боку (4) і додай до (2) і разом дай під (1) яку потягни до права.

г. Збери смугу волосся (5) із лівого боку і додай до (3).

д. Повтори кроки (в) до (г) аж все волосся додаш до коси.

II. Щоб сплести косу Юлі Тимошенко, потрібно знати як вплітати волосся в косу "навиворіт".

1. Розділи волосся на дві частини. Починаючи з правого боку голови посередині, плети косу, вплітаючи волосся (як показано в I.)

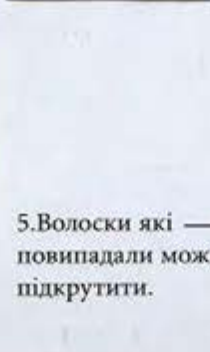

2. Вплітай волосся кругом, як показано.

3. Коли вплетеш все волосся, закінчи звичайною косою.

4. Вложи хвостик коси під волосся, вживаючи шпильки як потрібно.

5. Волоски які повипадали можна підкрутити.

НАЙСЛАВНІША КОСА В СВІТІ

Фото: УНІАН і Гомін України

Цього року, коси стали наймоднішою зачіскою на доріжках показів моди, а найславніша коса, поміщена на перших сторінках газет світу, належить Юлі Тимошенко — новому прем'єр міністрові України.

Юля Тимошенко родом з Дніпропетровська, закінчила освіту в ділянці економіки. Працювала в індустрії енергетики а в 1990 році заснувала свої підприємства. В 1996 р. її вибрано до Верховної Ради, а в 1999 році, назначено віце прем'єром міністром з ділянки енергетики. Після її звільнення з посади в 2001 році, Юля Тимошенко очолила партію *Батьківщина*, яку згодом переіменовано на *Блок Юлі Тимошенко (БЮТ)*. Зараз після своєї інавгурації, Президент Ющенко назначив Юлю Тимошенко прем'єр міністром.

ЧИКАГО – НАШ ГУРТОК ПІДТРИМУЄ ЮЩЕНКА

Члени гуртка Крокодил з великим ентузіазмом 4-го грудня 2004 р. брали участь у демонстрації в центрі Чикаго щоб подякувати видавництві газети Чикаго Трибюн за увагу, яку вони приділили Україні у важкому часі Помаранчевої Революції. Газета друкувала статті про недемократичні вибори і про масові фальсифікації виборів. Коли ми маширували по площі і співали "Нас багато, нас не подолати" ми відчували себе частиною українського народу і морально підтримували ту молодь, яка в морозі таборувала під шатрами на Хрещатику в Києві і по цілій Україні.

Після демонстрації ми зішлись в пластовій домівці на дуже цікаві надзвичайні курінні сходи. Подруги Калина і Стефа, які були спостерігачами в Україні розповіли про недемократичний перехід виборів. Про вибори в Чикаго реферували подруги Аня і Ляріса спостерігачі 95 дільниці в Чикаго.

Крокодилі на ярмарку (зліва) пл. розвідувачі Олесь Ткачук, Назар Грушак, Марко Весоловський, Маркіян Дзюк, пл. сен. Адріян Цюлько, Адріян Цюлько, Марко Іваник(сидить), Марко Полцен

Тиждень пізніше, в Українському Культурному Осередку відбувся Плас-товий Ярмарок. Наш гурток продавав дідухи, різдвяне печиво і помаранчеві сорочки та займався іграми для новаків. Ми рішили наш дохід з ярмарку передати

на потреби Помаранчевої Революції нашим другом Антіном, який мав їхати в Україну спостерігачем повторного голосування. Віримо, що в правдивій демократичній системі наш кандидат Віктор Ющенко переможе. гурт.Крокодил

ОТТАВА – СВЯТО В ДЕНЬ ІНАВГУРАЦІЇ

В неділю 23 січня, в день інавгурації ново-вибраного президента України, Віктора Ющенка, станиця Оттави зібралася у залі Українського Православного Собору Успення Пресвятої Богородиці, щоб спільно відзначити знаменну історичну дату проголошення незалежності України 22 січня 1918 р., і з'єднання східних та західних земель України в одну соборну державу, тої самої дати, 1919р.

Атмосфера апелю була особливо радісною. Ми були піднесені не тільки тим, що майже 90 років тому українці вміли стати на власні ноги, але й тим, що у наші дні Україна наново стала на свої ноги Помаранчевою Революцією і сказала нечесній системі: КІНЕЦЬ!

У святочному наказі ми почули про те, як синьо-жовтий прапор вперше у модерні часи замайав над Києвом. Але наші думки линули до Площі

Незалежності в Києві і до хмар народу, які кілька годин раніше вітали свого нового президента. Разом з нашими друзями в Україні, ми стояли не тільки в одностроях, але також з помаранчевими прапорами і стрічками:

РАЗОМ НАС БАГАТО, НАС НЕ ПОДОЛАТИ!

пл. розв. Гануся Онуферко

пл. розв. Оленка Решітник

ФОТО: Оттавська станиця відзначає 22 січня.

ТОРОНТО - КУРІННА ПРОГУЛЬКА

У неділю 20-го лютого 2005 року, юнаки 11-го куреня ім. Северина Левицького разом із своїм зв'язковим пл. сен. Олесем Сливинським, прибули до *Joe Rockhead's Climbing Gym*, щоб полазити по стінах. Перед тим як ми почали лазити, місцеві інструктори кожному юнакові допомогли наложити упряж безпеки, щоб легше можна було злізати з вершків стін. Ті що бажали могли також собі докупити відповідне взуття до лаження. Кожна стіна у *Joe Rockhead's* має кілька

шляхів до лаження; вони були зазначені різними ступенями. Найлегший шлях це 5,5 а найскладніший 5,12. Деякі інструктори нам призналися що для них 5,10 вже є завимагаючим!

Щоб розігріти свої м'язи, я почав лазити по шляху з рахунком 5,6. З часом, я набрав більше упевненості й під кінець нашої зустрічі, міг вилізти на вершок шляху з рахунком 5,8. Хоч ми всі з часом набрали упевненості, в нас руки почали сильно боліти й ставало важче триматися за каміння.

Ми помітили, що деякі професіонали у залі користувалися спеціальним порошком, щоб їм пальці нагло не слизулись з каменів.

Нам справді було приємно і час швидко пройшов. Інструктори нам передали багато цікавої інформації про цей вид спорту. Скеделаження — це добра руханка в котрій бере участь багато гарних дівчат. Надіємось, що в близькому майбутньому ще раз завітаємо до *Joe Rockhead's* в Торонті.

пл. роз. Зорян Стех

ВІННІПЕГ-ТАБОРУВАННЯ ГУРТКА ЗОЗУЛЕНІ ЧЕРЕВИЧКИ

Вліті 2004 року наш гурток Зозулині Черевички поїхав на крайовий табір прихильників на скавтській оселі Авакаменж Міно біля Оттави. Наш табір називався *Легенда* і на ньому було юнацтво з цілої Канади — около 70 прихильників.

На таборі було багато цікавих занять, наше улюблене було біг з перешкодами, де ми бавилися в болоті! Ми плавали на канойках, будували кухні, мандрували по печерах, пережили страшну бурю, грали відбиванку на пляжі та відпочивали на сонці.

В останню ніч, члени нашого гуртка склали Пластову Присягу при чарівній ватрі. Ця ватра залишиться нам у пам'яті назавжди.

Це був фантастичний табір — ми познайомилися з юнацтвом з різних міст Канади і тепер маємо пластових друзів на ціле життя.

(підписали: пл. учасниці Наталка Кругут, Марта Машак, Лариса Опар і пл. прихильниці Іванка Баб'як, Христя Гринюк, Ляриса Богущька).

ФОТО: (зліва) Ляриса Опар, Наталія Кругут, Марта Машак

ЮНАК — журнал пластового юнацтва, видає Видавництво Пласт ЗСА-Канада, для всього юнацтва по світі. Передплати пластунів в Канаді і ЗСА треба полагоджувати через КПСтаршину свого краю. Всі інші передплати можна надсилати до Адміністрації Юнака. Річна передплата: \$25 (ам).

Матеріали до цього числа подали: пл. роз. Андрій Радіон, пл. роз. Зорян Стех, пл. роз. Марко Іваник, пл. роз. Г. Онуферко, пл. роз. Оленка Решітник, пл. вір. Людмила Мончак, гурток *Зозулені Черевички*, ст. пл. Орест Закидальський, ст. пл. Наталя Федорович, ст. пл. Тарас Гетьманчук, ст. пл. гет. вір. Тамара Заоборна, ст. пл. Андрій Липинський, ст. пл. гет. вір. Ляриса Спольська, пл. сен. Галя Ліщинська, пл. сен. Андрій Генік-Березовський, п-і Галяна Остапчук.

Датки на Юнака

Щира подяка Українській Народній Касі в Монреалі, за даток в сумі \$200 на журнал *Юнак*. Даток надіслав до видавництва пан Ярослав Чолій, управитель.

Привіти

Юнак одержав привіт з Зимового Мандрівного Табору 2004 який відбувся в Лейк Пласід, Н.Й. від 26-го до 31-го грудня.
ст. пл. Діана Юрчук, комендант.

Відповіді

ЕКОЛОГІЯ (ст.19)	ВИКИДИ (на особу)	РАНГА в світі
ЗСА	5.63	1
Європа	2.40	7
Росія	4.41	4
Японія	2.66	6
Німеччина	2.84	5
Великобританія	2.52	7
Канада	5.08	2
Італія	2.18	8
Франція	1.872	12
Україна	.02	4
Австралія	4.97	3
Іспанія	2.09	10
Польща	2.14	9

Відповіді

ТРАДИЦІЇ (ст. 22)

- дрібниці
- дрібненько сплетені косички
- батіжок
- коси сплетені учетверо
- шварка
- нитка, яку вплітали в косу
- поплітка
- вовна яку вплітали в косу
- китки
- коси які заплітали над вухами
- квітчатися
- прикрашати голову квітами

Ще про табір Скобів і Вірлиць

(До Юнака дійшов допис, підписане фото і монтаж фото із канадського крайового табору в Скелястих горах від скобів і вірлиць.)

На фото з підписами (з долішнього лівого кута в сторону годинника):

Люда Мончак (Оттава), Данило Колос (Торонто), Олесь Маркевич (Едмонтон), Мотрія Саварин (Едмонтон), Зорян Боцюрків (Едмонтон), Андрій Водославський (Торонто), Зенко Ковалик (Торонто), Арета Гришук (Едмонтон) і Тамара Савчин (Монреаль)

(читайте далі)

Давно, давно тому, "X" років назад, ми перейшли до юнацтва. "X" років тому, ми заїзнилися на Крайовому Пластовому Таборі 2000 року. "X" років тому, ми переписувалися і поширювали своє коло пластового знайомства по нашій державі, по Північній Америці та по цілому світі. Сьогодні, "X" років пізніше, ми з'єдналися останній раз під крилом Уладу Пластового Юнацтва на Крайовому Таборі 2004 року "Заїзнай свій край"

розвідувачів/розвідувачок та скобів і вірлиць у Кутеней. Ми тепер є пра-дідами та пра-бабами юнацтва. Ми є скоби та вірлиці.

На цьому нашому останньому юнацькому таборі, нами гатять у ліси та гори Бритийської Колюмбії між чорні мухи, нас гонять на скелі над озером Луїз і насаджують важкий мандрівний виряд на плечі. Ми приїхали на спеку, на мороз, на мухи, на піхури і на втому. Ми

нудимосся під час відпочинків в таборі і нас тягне гірський дух до свого скелястого нутра. Після нічної тиші Ми спимо під голим небом у найзимніших температурах гірського клімату і дивимосся на перелітаючі Персіїди. Нас природа кличе на мандрівки і зміцнює наше родинне коло.

Ми є скоби та вірлиці з Канади: гурток ХРОКИ.

www.plast.ca/yunak

